

1

Има дни, които започват странно. Събуждаш се в леглото, разсънваш се, спускаш крак на пода, правиш кафе... и все пак представата за бъдещето, което съзираш пред себе си, надхвърля еднодневното пространство. Без да гледаш по-напред, виждаш. После всяко действие започва да придобива същия пророчески и съществен характер. „Нещо ще се случи“, си казваш и излизаш на улицата, готова да си отваряш очите, чувствителна, сьонгер за непредвидимости, анализатор на действителността. Онази сутрин например, привидно нормална утрин, на вратата се натъкнах на възрастна съседка. След като ме поздрави, ме хвана за слушател на нескончаем монолог, който приключи с разказ как, видите ли, сегашната ми къща в Поблъноу¹ била навремето публичен дом.

Щом научих този исторически факт, прекарах доста време да обхождам с любопитство дома си. Сигурно очаквах да доловя някакъв полъх от вече изтляла любовна жар, пламтяла сред тези стени. Но не – може би преустройството, на което бях подложила това място, е било прекалено драстично; вероятно зидарите бяха зазидали всичката похот, а бояджиите бяха замазали всяка плътска следа. Възможно е търсенето на следи от бившия бардак от моя страна да бе израз на неосъзнато желание да придобия нови стимули. Не бих се учудила. От две години работата, четенето, музиката и градинарството бяха единствените ми занимания. И това не ме тревожеше особено, тъй като след два развода скуката носи покой. Както и да е, във всеки случай откритието за съществуването на

¹ Квартал в Барселона. – Б. пр.

онова предишно заведение бе размърдало съзнанието ми за пръв път от две години насам, накара ме да се замисля дали не бях прекалила с желанието си за самота.

Бе нещо като мислено потупване по рамото без особени непосредствени последствия за живота ми. Съдбата винаги си има грижата да потушава импулсите, които водят до революция в личен план, а моята съдба сочеше, че щях да се държа благоразумно за по-дълго. Престанах да си задавам смущаващи въпроси за отминали страсти, без да ми струва никакво усилие; всъщност стана съвсем лесно, защото всичките ми сили бяха погълнати от работата. Имах много книжа за систематизиране в отдела за документация ли? Нищо подобно, това не би могло да завладее вниманието ми повече от стриктно необходимото време. Онова, което се случи, е, че на помощник-инспектор Гарсон и на мен ни възложиха нов случай. Този факт идваше да оправдае странното утринно усещане с много по-голямо основание, отколкото призракът на курвенския дом. Касаеше се, нека го признаем, за скромен случай, който обаче се усложни до такава степен, че се превърна в необикновен казус без прецеденти в съвременната полицейска история.

Трябва да подчертая, че по онова време, макар с помощник-инспектор Гарсон да бяхме приятели, само се бяхме срещали като редовни посетители на бара срещу полицейския участък. Приятелство, което не излизаше извън професионалните рамки, без вечери или ходене на кино като улеснение за по-близко опознаване. При все това там, в мърлявия бар, бяхме изпили заедно количества кафе, достатъчни да лишат от сън цяло светилище будистки монаси.

Гарсон не показва да е въодушевен от характера на случая, който ни възложиха, но бе доволен, че щяхме да споделим отново малко екшън. Изглежда, че се очертаваше да стане традиция, поверяваха ни този случай, защото останалите колеги бяха затрупани с работа. Трябваше да сме много тъпи, ако не се справехме с нещо, което априори се представяше като „рутинна работа“. Начинът, по който ни бе изложен проблемът, също не прозвуча прекалено тържествено. „Бил пребит – каза комисарят – някакъв нещастник.“ Нищо, което

да навежда на мисълта, че е нужно светило от Скотланд ярд, за да води подобно разследване; но затова пък имаше най-малко три края, от които то да се подхване. Първо, кой беше битият, у когото нямало документи за самоличност. Второ, за какво го бяха отупали. И трето, кой беше биячът.

Отначало прозвуча така, сякаш трябваше да се намесим в улично сбиване, но когато главният инспектор добави, че нещастникът е настанен в болница „Вале Еброн“ в състояние на кома, разбрахме, че пердахът си е бил живо претрепване. Не ставаше въпрос за пиянска свада, а за тежък побой.

На път за болницата Гарсон си бе запазил празничното настроение, което го обзе, когато ни натовариха със случая. Беше толкова щастлив, като че ли се канехме да организираме пикник, а не поредица от разследвания. Заключих, че докато не застанеше пред пострадалия, за него щеше да има единствено поводи за радост – щяхме да работим отново заедно и все още бяха сравнително неповехнали лаврите от успеха на първия ни случай. Почувствах се поласкана – не всеки ден някой ни поднася подаръка на приятелството, пък бил този някой и шкембелия полицаи, бая навлязъл в петдесетте.

Болницата „Вале Еброн“ е една от нескопосаните грамади, които „Социалното осигуряване“ вдигна през шейсетте. Грозна, огромна и внушителна, тя изглежда по-подходяща за погребения на фараони, отколкото за лекуване на граждани. Докато се качвахме по централното стълбище, заизниква онова типично болнично население от хора от село, куцащи старци, чистачки и сума ти здравен персонал на групи. Потиснах се малко, почувствах се изгубена сред гигантските девететажни корпуси, неспособна да проумея към кого да се обърна или откъде да се промъкна в колоса. За щастие колегата Гарсон притежаваше чиновническа душа, която му позволяваше ясно да разпознава надлежните стъпки. Движеше се най-естествено по коридорите от тъмен мрамор. „Трябва да се видим с отговорника на етаж – заяви той – и да попитаме кой е приел жертвата в спешното.“ Аз бях възхитена, защото, сякаш имахме амулет, пред нас се разтваряха портите, водещи към бърлогата на чудовището, без нито веднъж да се наложи да се върнем назад поради

грешка. Накрая висока и мощна като гардероб сестра ни преведе до последния етап.

– По-добре идете да видите клетника, докато аз потърся картон му и разуча кой е бил дежурен тази нощ.

Влязохме в стая с три легла. Нашият човек заемаше лявото; куп маркучи, свързани с тялото, издаваха бездейното му присъствие. Беше като труп – безмълвен, неподвижен, блед. Не можах да се вгледам в чертите му, докато не надмогнах захласа си, който предизвикват у мен лежащите фигури, най-вече скулптурните. Турят ли ме пред някоя от онези каменни торти, изобразяващи Карл V, любовниците от Теруел¹ или херцог Алба, парализиращ респект сякаш ме шибва с камшик по гърба и ме вцепенява. Но проснатото тук тяло нямаше нищо общо с някаква родна гордост или слава. Беше по-скоро като разпердушинено птиче, като прегазена на магистралата котка. Слабо, късо, с деформирани и груби ръце, положени върху чаршафа, с подуто от ударите лице, единият клепач беше морав, а по устните личаха инкрустирани съсиреци от почерняла кръв.

– Потресаващо – казах.

– Добре са го подредили.

– Дали е било сбиване?

– Съмнявам се, че се е защитавал. Сбиването вдига шум, щеше да има свидетели.

– Какво е вписано в картотеката на общинската полиция?

– Неизвестен субект, без документи, намерен на улица „Лобрегос“, квартал Кармело, в три сутринта. Няма свидетел на нападението. Никакви следи. Незабавно откаран в болница „Вале Еброн“. Настанен в спешното.

– Тъмна Индия.

Субектът беше с лъскавочервена коса, несъмнено боядисана. От вида му при нормални условия едва ли човек би могъл да си изгради някаква представа. Сестрата се появи, придружена от лекаря, който е бил дежурен през нощта, ко-

¹ Става дума за гробници, в случая на известна в Испания двойка влюбени, трагично починали заради неосъществената си любов (XIII в.). – Б. пр.

гато са го докарали. Заведе ни в малък и неугледен кабинет. Не изглеждаше много изненадан от факта, че сме полицаи.

– Ще ви прочета картоната от постъпването – каза и надяна очила с тежки рамки, които контрастираха с младежкия му вид. – „Настанен рано сутринта на седемнайсети октомври. Пациентът: мъж на около четирийсет години. Без особени отличителни белези. В момента на настаняването показва общ политравматизъм и мозъчно сътресение. Изключва се пътнотранспортно произшествие. Състоянието му явно е в резултат от множество удари, вероятно с дълъг и тежък предмет. Приложено му е спешно хирургическо лечение. Намира се в състояние на кома и е под наблюдение. Инжектиран серум. Опасност за живота.“

– Смятате ли, че ще дойде в съзнание?

Докторът сви рамене:

– Никога не се знае. Може да се събуди, може да умре още утре или да остане така дълго време.

– Потърсиха ли го, посети ли го някой?

– Още не.

– Ако някой се появи...

– Ще ви известим.

– И ако е възможно, задръжете посетителя, докато дойдем.

– Не си създавайте големи илюзии. Тук, без да се появят свидетели, че са били на този свят, умират доста хора.

– Може ли да ни покажете дрехите, с които е бил обленен?

Придружи ни до склад, който приличаше на бюро за загубени вещи. Нещата на нашия човек бяха сложени в найлонов плик, на който бе прикачен номер. Нямахме кой знае какво: опърпани дънки, оранжева риза със следи от кръв, яке и дебел синджир от масивно злато. Обувките – износени маратонки, бяха увити отделно. Носел ги е без чорапи.

– Това кичозно демонстративно бижу показва, че имаме работа с човек с лош вкус – отсъдих снобски.

– И че не е нападат с цел грабеж. Тоя боклук сигурно струва доста пари – допълни Гарсон.

Обърнах се към служителката от склада:

– Нищо ли не носеше в джобовете, някакви монети, ключове?

Въпросът трябва да ѝ се бе сторил неуместен, защото отвърна троснато:

– Вижте, всичко, което беше у него, е пред очите ви. Тук никой не пипа нищо.

Вече се бях уверявала хиляди пъти: да не засегнеш чувствителността на простия испански бачкатор е по-трудно, отколкото да минеш край Ниагарския водопад, без да те опръска.

На излизане от въпросния западнал дворец вече бяхме готови с първите си заключения. Нещастникът беше лумпен. Който го е опердашил, не е възнамерявал да го ограбва, но затова пък е опразнил джобовете му. Или не е искал да го идентифицираме, или е търсел нещо конкретно. Пребитият трябва да се бе набъркал в лоши работи, иначе, ако се съди по вида му, нямаше да има достатъчно пари да си купи златното украшение.

– Позволявате ли да разнищя случая, госпожо инспектор? – изтърси неочаквано Гарсон.

– Не се лишавайте от удоволствието, скъпи приятелю!

– Очевидно е, че се касае за отмъщение, за разчистване на сметки. А по вида и характеристиките на копелето не изглежда да газим в големите мафиотски финанси. Не, да се прицелим по-ниско. Бих се обзаложил, че става дума за дрога, така е най-често. Тоя клет нещастник е долнопробно „муле“, което нещо е сгафило. Дали са му урок и малко са се увлекли. Най-банален случай.

– Тогава вероятно е картотекиран.

– Ако не като „муле“, положително е картотекиран за някое дребно незначително престъпление.

– Кога ще имаме резултатите от отпечатъците?

– Днес следобед.

– Чудесно, помощник-инспектор, тогава според вас можем да изпеем „случаят е приключен“.

– Не бързайте да си прочиствате гърлото. Ако е както ви казвам, тая песен ще я пеят други. Случаите с наркотици си имат свой отдел, а там не допускат друг да си пъха гагата.